

1 Care sunt diferitele tipuri de măsuri?

Sistemul juridic italian prevede măsuri provizorii care pot avea și un caracter anticipativ și care sunt, în principiu, măsuri de prevenire. Măsurile provizorii pot fi luate „înainte” de introducerea acțiunii (măsurile *ante causam*) sau pe parcursul procedurii. Acestea pot fi solicitate și în momentul inițierii litigiului. Normele generale care reglementează procedura privind măsurile provizorii sunt stabilite la articolele 669a și următoarele din Codul de procedură civilă. Există diverse tipuri de măsuri provizorii: (a) măsurile de „protecție” sunt concepute pentru a menține starea de fapt în cursul procedurii sau pentru a proteja patrimoniul. Poprirea asigurătorie este un exemplu de măsură care intră în această categorie. În esență, măsurile provizorii de protecție urmăresc să asigure faptul că durata procesului nu constituie un obstacol în calea executării titlului executoriu obținut ulterior, în cazul în care, de exemplu, bunul care face obiectul cererii a fost pierdut sau distrus; (b) „măsurile de anticipare” sunt cele care anticipează, înainte de soluționarea litigiului, efectele măsurii definitive. Prin urmare, măsurile provizorii de anticipare au scopul de a se asigura că titularul dreptului nu rămâne într-o stare de nemulțumire, întrucât chiar permanentizarea acestei stări ar produce daune ireparabile ulterior.

Măsurile provizorii sunt, în general, „tipice” și sunt prevăzute, de asemenea, în anumite legi speciale, cum ar fi, de exemplu, cele în materie de familie, de alimente, de brevete etc. Cu toate acestea, este posibil să se solicite și măsuri provizorii „atipice”: acestea sunt măsuri urgente, reglementate de articolul 700 din Codul de procedură civilă. Această dispoziție prevede că persoanele care au un motiv întemeiat de a se teme că, în timpul necesar pentru exercitarea drepturilor lor pe cale obișnuită, ar putea să li se cauzeze un prejudiciu iminent și ireparabil pot solicita instanței măsuri urgente, care ar părea, în circumstanțele date, mai în măsură să asigure în mod provizoriu efectele deciziei pe fond.

2 Care sunt condițiile în care se pot dispune asemenea măsuri?

Emiterea unei măsuri provizorii face obiectul a două cerințe:

(A) urgența (*periculum in mora*), adică temerea fondată că, judecarea pe fond fiind o chestiune încă nerezolvată, dreptul pe care măsura provizorie încearcă să îl protejeze poate fi prejudiciat în mod ireparabil;

(B) prezumția (*fumus boni juris*), adică o prezumție în legătură cu pretenția.

2.1 Procedura

Normele de procedură sunt stabilite la articolele 669-a și următoarele din Codul de procedură civilă. Solicitarea este prezentată prin intermediul unei cereri care se depune la biroul grefierului instanței competente. Înainte de introducerea litigiului principal, solicitarea este înaintată instanței de judecată. În cazul în care litigiul principal este pendinte, solicitarea trebuie să fie înaintată instanței care se pronunță cu privire la această acțiune. După audierea părților și omiterea oricărei formalități care nu este esențială pentru o procedură contradictorie, instanța continuă cu examinarea, în modul pe care îl consideră cel mai potrivit, a cerințelor necesare în scopul măsurii solicitate, înainte de a admite sau de a respinge solicitarea prin intermediul unui ordin. În cazul în care convocarea părții adverse ar putea prejudicia executarea măsurii, instanța poate emite o decizie motivată sub forma unui ordin care să includă, dacă este necesar, informații succinte. Într-un astfel de caz, instanța fixează, prin intermediul aceluiași ordin, o dată pentru audierea părților, în termen de cel mult cincisprezece zile, și acordă reclamantului un termen peremptoriu de maximum opt zile pentru a proceda la notificarea cererii și a ordinului. Cu ocazia audierii respective, instanța poate să confirme, să modifice sau să revoce prin ordonanță măsurile cuprinse în ordinul inițial.

Instanța poate statua cu privire la litigiul prin emiterea unui ordin de respingere, de admitere parțială sau de admitere totală a solicitării. În cazul în care solicitarea este admisă și a fost prezentată înaintea introducerii litigiului principal, ordinul de admitere a solicitării trebuie să stabilească un termen peremptoriu de maximum șaiszeci de zile pentru inițierea litigiului principal: această regulă nu se aplică măsurilor de anticipare și celor urgente prevăzute la articolul 700 din Codul de procedură civilă.

2.2 Principalele condiții

Emiterea unei măsuri provizorii face obiectul celor două cerințe sus-menționate: *periculum in mora* și *fumus boni juris*.

3 Care este obiectul și natura măsurilor de acest fel?

Aceste măsuri au caracter provizoriu și instrumental până la pronunțarea unei hotărâri în litigiul principal. Totuși, în timp ce acest lucru este în mod absolut adevărat în cazul măsurilor de protecție, care impun ca o acțiune principală să fie introdusă și pendinte pentru ca măsurile respective să își păstreze valabilitatea, acest lucru este doar parțial adevărat în cazul măsurilor de anticipare, care rămân în vigoare indiferent dacă există sau nu un proces, deși ele nu au aceeași forță ca o hotărâre judecătorească definitivă.

Conținutul măsurilor provizorii variază în funcție de tipul de pericol pe care sunt destinate să îl preîntâmpine. De exemplu, poprirea se aplică bunurilor unui datornic. Pe de altă parte, decizia de reîncadrare în muncă a unui lucrător concediat în mod inechitabil reprezintă o obligație de a realiza o acțiune.

3.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul unor asemenea măsuri?

În conformitate cu nevoia care trebuie satisfăcută, măsurile se pot aplica bunurilor mobile și imobile, dar și proprietății intelectuale și lucrărilor care fac obiectul drepturilor de autor.

3.2 Care sunt efectele măsurilor de acest fel?

Măsurile de protecție sunt destinate să mențină situația faptică și juridică existentă la data cererii, astfel încât să existe garanția că perioada necesară pentru finalizarea litigiului principal nu va prejudicia drepturile reclamantului. Pe de altă parte, măsurile de anticipare sunt destinate să anticipeze efectele hotărârii judecătorești definitive în litigiul principal.

3.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Măsurile provizorii rămân în vigoare până la pronunțarea hotărârii judecătorești în litigiul principal, care le va înlocui. Și măsurile de protecție, în cazul cărora este obligatorie introducerea litigiului principal (de exemplu, autorizarea în cazul indisponibilizării judiciare în temeiul articolului 670 din Codul de procedură civilă sau în cazul popririi asigurătorii în temeiul articolului 671 din Codul de procedură civilă), își pierd efectul dacă litigiul principal nu este introdus sau continuat în termenele-limită prevăzute de lege sau de instanță, sau dacă o garanție solicitată de instanță nu a fost constituită. Măsurile de anticipare, inclusiv cele atipice (cele al căror conținut nu este stabilit de lege, ci de instanță, în temeiul articolului 700 din Codul de procedură civilă), chiar și în cazul în care nu pot să devină parte din hotărârea definitivă, continuă să producă efecte chiar dacă litigiul principal nu este inițiat sau este inițiat, dar, ulterior, este întrerupt.

4 Există o cale de atac împotriva măsurii dispuse?

Deciziile privind măsurile provizorii, indiferent dacă admit sau resping cererea, pot să fie atacate (articolul 669-b.), în temeiul faptului că au vicii sau prin prezentarea la curtea de apel a unor circumstanțe suplimentare și a unor temeuri care nu au fost incluse în cererea inițială.

Linkuri conexe

► [Constituția italiană](#) (EN)

https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf

► [Legislația și Codurile italiene](#) (IT)

<https://www.normattiva.it/?language=en>

► [Codul italian de procedură civilă](#) (IT)

<http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-di-procedura-civile>

► [The Code of Administrative Trial](#) (EN)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/mzk3/~edisp/nsiga_4276977.pdf

► [Code de justice administrative](#) (FR)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/njiz/~edisp/nsiga_4506451.pdf

► [Italienische Verwaltungsprozessordnung](#) (DE)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/nda5/~edisp/nsiga_4289867.pdf

► [Sistemul judiciar italian](#) (EN)

https://www.csm.it/web/csm-international-corner/consiglio-superiore-della-magistratura/sistema-giudiziario-italiano?show=true&title=&show_breadcrumb=

► [Codul de procedură fiscală](#) (IT)

<http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?id=%7bECD81E71-D37B-4722-AA36-116B5BCB2232%7d>

► [Ministerul Justiției](#) (IT)

<https://www.giustizia.it/giustizia>

Ultima actualizare: 28/12/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.